

**KOMORNÍ
FILHARMONIE
PARDUBICE**

KONCERTNÍ PROGRAM 2024/2025

56.

KRÁLOVSKÁ HARFA

JAN MÁLEK

Sinfonia č. 4 *La Danza* (23')

1. *Rustico*
2. *Rituale*
3. *Rondo*

První provedení

JOHANN GEORG ALBRECHTSBERGER

Koncert pro harfu a orchestr C dur (20')

1. *Allegro moderato*
2. *Adagio*
3. *Allegro*

———— přestávka ————

MAURICE RAVEL

Má matka husa *Ma mère l'Oye* (30')

Hudba k baletu

Předehra

1. obraz – *Kolový tanec a scéna*

Mezihra

2. obraz – *Pavana o Šípkové Růžence*

Mezihra

3. obraz – *Rozhovor mezi kráskou a zvířetem*

Mezihra

4. obraz – *Paleček*

Mezihra

5. obraz – *Popelka, královna hraček*

Mezihra

6. obraz – *Apoteóza Kouzelná zahrada*

—————
KATARÍNA TURNEROVÁ HARFA
KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE
DIRIGENT **MARTIN LEBEL**

Pondělí 17. 2. 2025 v 19.00 hodin

Středa 19. 2. 2025 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

Hlavní partner

Do tří zcela odlišných světů nás zavede dnešní koncert. Navíc zazní díla, jež neslycháme každodenně. Přesto očekáváme, že budou pro mnohé posluchače překvapením a rozšíří naše znalosti a představy o všech třech obdobích hudební historie. Pravda, Ravelovy *Pohádky matky husy* u mnohých z nás v řadě oblíbených skladeb figurují, avšak známe je spíše jako suitu pěti hudebních obrázků. Slyšet je jako původní hudbu k celé baletní pantomimě už je vzácnější.

První provedení nového díla je událostí nejen jednoho večera, ale celé sezóny, zvláště je-li pod ní podepsána mimořádná soudobá hudební osobnost, jakou je **Jan Málka (1938)**. Je jedním z řady českých skladatelů, jejichž zásadní inspirací se stala oblast folkloru – a to nejen v rámci jejich tvorby, ale i svým životním zájmem. Svá hudební studia zahájil na oddělení lidových nástrojů na Pražské konzervatoři. Jeho učitelem v tomto oboru byl mimo jiné známý odborník a interpret Albert Pek. Svá studia (v letech 1958–1961) završil ve skladatelské třídě Miroslava Kabeláče. Podobně jako ostatní žáci jednoho z nejvýznamnějších představitelů české tvorby druhé poloviny 20. století prošel obdobím avantgardní tvorby nazývaným *Nová hudba*. Jeho zájem se posléze soustředil na dvě zdánlivě nekorrespondující oblasti: starou hudbu – zvláště renesance a baroka – a folklor. S dalšími novodobými autory Jan Málka přesvědčivě dokázal, jak se mohou vzájemně inspirovat. V řadě svých skladeb koncipovaných avantgardními kompozičními prostředky uplatňuje historizující prvky z dávných dob, jež podrobuje působivým konfrontacím s lidovými prvky a do novodobě pojatých partitur je mistrovsky infiltuje.

Jeho hlavním životním působištěm byl Československý, později Český rozhlas – od roku 1963 v plzeňském studiu, po třinácti letech v Praze. Je naším předním hudebním režisérem, ale jeho profesní činnost byla mnohem širší. Například v Plzni, kde úspěšně působil na evropské úrovni elektroakustická laboratoř, byl jedním z jejích hlavních představitelů, v Plzeňském rozhlasovém orchestru (dnešní Plzeňská filharmonie) byl dramaturgem. A nelze nezmínit jeho výrazný podíl na budování zlatého fondu nahrávek z oblasti folkloru, kdy díky Plzeňskému lidovému souboru vznikla celá řada skvělých snímků v aranžích špičkových autorů jako Zdeněk Lukáš, bratři Krčkové, Zdeněk Bláha a mnoho dalších osobností. Jan Málka mezi nimi zaujal významné místo.

Jeho tvorba je bohatá svou progresivitou a působivá svou různorodostí a invencí. Jmenujme alespoň jeho tvorbu symfonickou a sborovou (v ní konkrétně sedmidílný cyklus pro ženský sbor *Túžení*), svou výpověď mohutnou *Poctu kladivu Michelangelovu* nebo Koncert pro dudy a smyčce. Hudbu Jana Málka jsme částečně poznali i v našich abonentních koncertech uvedením jeho smyčcového divertimenta *Paví pero* s vlivy staré hudby. A nelze nepřipomenout jeho vrcholné dílo *Requiem super L'homme arme* z roku 2000.

Právem jsme zvědaví na dnešní první uvedení jeho 4. symfonie, jež obsahuje mnoho z inspirací zde zmíněných. O svém novém díle nám napsal:

Jak prozrazuje podtitul mé čtvrté symfonie „La Danza“, byla inspirována právě tancem v jeho rozmanitých podobách.

Úvodní část „Rustico“ přináší nejen balkánské taneční rytmy, ale i ozvěnu české vesnické dechovky. Střední věta „Rituale“ by mohla být vážným obřadním tancem jak při mystické náboženské slavnosti, tak třeba při folklorní svatbě. Závěrečné „Rondo“ pak zahajuje středověký píštěc s píšťalou jednoručkou a bubínkem. Práce na téhle malé symfonii, jež je málem divertimentem, pro mne znamenala oddech po kompozici rozsáhlého závažného titulu. Byl bych rád, kdyby premiéra mé 4. symfonie „La Danza“ přinesla oddech a pohodu také posluchači.

Následující skladba večera vnese do příjemné atmosféry, jež jistě vytvoří premiéra Málkovy symfonie, velmi zajímavý kontrast. Tentokrát nepůjde o inspiraci starší tvorbou, ale o původní dílo. Vídeňský mistr **Johann Georg Albrechtsberger (1736–1809)** je sice dodnes zastíněn známějšími autory, avšak v rodném Rakousku jméno Albrechtsberger není neznámé (i díky jeho méně známějšímu staršímu bratrovi Antonu Johannu Albrechtsbergerovi). Dodnes tvorbe obou bratrů věnují svou pozornost zvláště varhanici a interpreti chrámové hudby. Jejich životní dráhy přináší do značné míry typický obraz Rakouska 18. století. Otec obou z nich byl sedlákem, oba získávali své vzdělání v klášteře v rodném Klosterneuburgu, oba se v pozdějších letech seznámili s Josephem Haydnem, který byl o tři roky starší než Johann Georg. Od svých třinácti let byl dnes uváděný autor vokalistou u známého kláštera v Melku, odkud po několika letech odešel do Vídně i na několik dalších míst, kde si vybudoval pozoruhodnou kariéru. Stal se varhaníkem u sv. Štěpána, později se tam stal katedrálním dirigentem a v roce 1792 ředitelem kůru. Byl velmi uznáván jako skvělý hudební

teoretik, zvláště kontrapunktista, autor mnoha spisů, zvláště z harmonie, významných pro budoucí generace v celé Evropě. Jako pedagog vychoval řadu vynikajících skladatelů. Jeho žáci byli například Ludwig van Beethoven, Carl Czerny, Johann Nepomuk Hummel, Conradin Kreuzer, Ignaz Moscheles, Antonín Rejcha a mnoho dalších.

Jeho skladatelské dílo je obrovské. Autorský katalog obsahuje na 280 církevních skladeb a stejný počet instrumentálních děl, mezi nimiž nacházíme početnou varhanní a klavírní tvorbu, řadu skladeb komorních a sborových (mezi nimi pět dodnes prováděných mší). Mezi jeho početnými koncerty pro sólový nástroj s orchestrálním doprovodem figuruje i sedm koncertů pro židovskou harfu (připomíná dnešní brumli, s níž se dnes můžeme setkat zvláště ve folkloru) a mandoru (malou loutnu, předchůdkyni mandolíny).

Dnes uváděná skladba však s tzv. židovskou harfou nemá nic společného. Jedná se o typickou formu třívěté kompozice, jaká se zrodila a plně rozvinula právě v 18. století, tedy v době klasicismu.

Hudba druhé části dnešního koncertu je velmi působivá, bohatá jak na melodické, tak i výrazové prvky. **Maurice Ravel (1875–1937)** je považován spolu s Claudem Debussyem, skladatelem o 13 let starším, za hlavního představitele impresionismu. Jenomže symfonické dílo *Moře Clauda Debussyho* a dnes uváděná hudba k baletní pantomimě *Matka husa* Maurice Ravela jsou svou hudební řečí značně rozdílné. Jde také o poněkud rozdílné formy. Debussy komponoval spíše rozsáhlejší kompozice v uvolněné atmosféře a s proměnlivým výrazem, zatímco Ravel vycházel spíše z tanečního zázemí, byť svět jeho hudby rovněž kalkuluje s působivými orchestrálními barvami.

Cesta k definitivní verzi *Matky husy* v podobě hudby pro balet však byla poněkud zvláštní. Nejprve Ravel zkomponoval pro vnučata polského sochaře Godebského pět půvabných hudebních obrázků, jejichž náměty vybral ze světoznámé sbírky *Pohádky matky husy*, kterou zkompletoval na konci sedmnáctého století francouzský spisovatel Charles Perrault. Instrumentace této první verze určené pro čtyřruční klavír na sebe nedala dlouho čekat. Suita *Má matka husa* s podtitulem „pět obrázků“ se stala posléze velmi populárním titulem pro symfonické koncerty. Ostatně podobný osud měla i některá další dnes velmi populární Ravelova díla. Podobně jako řada dalších skladatelů (Debussy, Stravinskij, představitel tzv. Pařížské šestky, Copland ad.) byl i Ravel v kontaktu s impre-

sáriem v Paříži působícího *Ruského baletu* Sergejem Ďagilevem, který si u nich objednával skladby vhodné k choreografiím, s nimiž se díky skvělým choreografům (zvláště Michaila Fokuna) velmi proslavil. K tomuto účelu Ravel svých pět skladeb rozšířil o další části – předehru a mezihry – a vytvořil tak půlhodinovou hudbu, ideální pro baletní ztvárnění. Ač dodnes zůstává populární verzí ona suite pěti obrázků, uvedení kompletní hudby k baletu je vždy výjimečnou událostí. Naše filharmonie ji zařazuje už podruhé. Naposledy to bylo v roce 2018.

Bohuslav Vitek

Maurice Ravel napsal ještě pro dřívější verzi několik půvabných poznámek, jež charakterizují některé obrázky. Protože jsou součástí kompletní verze a nová hudba je pouze „obaluje“, jsou aktuální i při dnešním poslechu kompletu (jeho původní části – viz nahoře).

2. Paleček:

Zdalo se mu, že lehce najde cestu pomocí chlebových drobečků, které sypal všude, kudy procházel. Byl však velmi překvapený, nenašel ani jeden drobeček; přiletěli ptáčci a snědli všechno.

3. Popelka, královna hraček (Císařovna pagod):

Vysvlékla se a vešla do koupele. Hned všechny pagody začaly zpívat a hrát na hudební nástroje; jedny měly torby vyrobené z ořechové slupky, jiné měly violy zpracované ze slupek mandlí; bylo nutné nástroje přizpůsobit jejich vzrůstu.

4. Rozhovory krásky se zvířetem:

„Když myslím na tvé dobré srdce, nezdáš se mi tak ošklivý.“

„Ach, mám dobré srdce, ale jsem ohavný.“

„Je mnoho lidí, kteří jsou mnohem ošklivější než ty.“

„Kdybych byl moudrý, složil bych ti jako poděkování krásnou poklonu, ale vždyť jsem jen hloupé zvíře. Umírám šťastný, protože tě ještě jednou vidím.“

„Ne, můj nejdražší, neumíráš. Budeš žít, aby ses mohl stát můj manželem.“

A hle – zvíře zmizelo a ona uviděla při svých nohách prince, krásného jako láska, a princ jí děkoval za vysvobození ze zakletí.“

Maurice Ravel

KATARÍNA TURNEROVÁ

začala studovat hru na harfu v roce 1983 na Konzervatoři v Žilině ve třídě Tibora Kováče. Od roku 1988 pokračovala ve studiu na Akademii múzických umění v Praze. Studium absolvovala v roce 1992 v oborech harfa a hudební pedagogika v třídě mezinárodně uznávaných pedagogů a sólistů České filharmonie prof. Karla Patrase a doc. Renaty Kodatové. Už v čase studií na konzervatoři se projevila jako výrazný hudební talent, když v letech 1985 a 1988 opakovaně získala 1. místo na celostátních soutěžích slovenských konzervatoří.

Během 3. ročníku studia na AMU nastoupila na místo sólové harfistky Symfonického orchestru Slovenského rozhlasu v Bratislavě. Tam působila v letech 1990–1995. Významné bylo i její čtyřleté účinkování v mezinárodním orchestru United Philharmonic Vienna. Od roku 1995 až dodnes je sólovou harfistkou v Slovenské filharmonii.

Při bohaté koncertní a nahrávací činnosti vystupuje také jako sólistka a komorní hráčka v různých seskupeních doma i v zahraničí včetně Mexika, Japonska či Ománu. K mimořádným uměleckým počínům patří i její spoluúčinkování na koncertech významných sólistů, jakými jsou Plácido Domingo, José Carreras, Edita Gruberová, Juan Diego Flórez, Javier Camarena, Ľubica Vargicová, Pavol Bršlík, Dalibor Jenis, Štefan Kocán, Augustin Dumay a další. Spolupracovala i na vystoupeních hvězd jiných žánrů (Ray Charles, Liza Minnelli, Shirley Bassey, Vanessa-Mae, Andy Williams, Albano Carrisi nebo Miroslav Žbirka). V únoru 2017 uvedla v Bratislavě se švýcarským dirigentem Kasparem Zehnderem a Slovenskou filharmonií slovenskou premiéru Harfového koncertu Carla Reineckeho. Kromě světového repertoáru je velkou propagátorkou harfového skladby slovenského skladatele Milana Nováka, jehož kompletní harfové dílo studiově nahrála.

Ona sama sólově vystoupila s většinou slovenských orchestrálních těles. Pravidelně účinkuje v duu s manželem – flétnistou Mariánem Turnerem i s dalšími instrumentálními partnery. Úspěšná je i její koncertní a nahrávací činnost s vokálními tělesy v čele se Slovenským filharmonickým sborem. Nahrává pro Slovenský rozhlas a televizi, pro ORF, BBC nebo NHK. Často participuje i na nahrávkách filmové hudby pro evropské, australské, asijské i americké kinematografické společnosti.

MARTIN LEBEL

je francouzský dirigent, který pravidelně navštěvuje naši republiku. Národní konzervatoř v Paříži absolvoval v oborech kompozice a dirigování. Je laureátem prestižních mezinárodních soutěží, například slavné Mitropoulosovy v Aténách v roce 1998. Byl prvním francouzským dirigentem, který v roce 2003 získal první cenu v dirigování na mezinárodní Prokofjevově soutěži v Petrohradu. Po tomto úspěchu byl opakovaně zván, aby řídil při různých příležitostech Petrohradský symfonický orchestr. Během studií získal výtečnou praxi v Tanglewoodu u Seijiho Ozawy a v Kolíne nad Rýnem, kde byl asistentem Jamese Conlona.

Je umělcem velmi všestranným – ovládá rozsáhlý repertoár z různých hudebních období i žánrových oblastí, velké zkušenosti má rovněž jako operní dirigent. Hostuje u různých orchestřů v mnoha zemích Evropy – kromě rodné Francie u nás, na Slovensku, v Rusku, v Itálii, Polsku, Německu, Španělsku, ale také v Jižní Americe (Kolumbie, Uruguay). V letech 2011–2015 byl šéfdirigentem Karlovarského symfonického orchestru, kam se později ve stejné funkci vrátil. V současnosti je jeho čestným dirigentem. Jako významný představitel evropské a světové kultury s mimořádnými zásluhami o mezinárodní věhlas města Karlovy Vary byl v roce 2014 oceněn udělením tamního čestného občanství.

Působil jako umělecký ředitel Orquesta Filarmónica de Montevideo (Uruguay, 2013–2015). V České republice vedle Karlovarského symfonického orchestru spolupracoval například se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, či se zlínskou Filharmonií Bohuslava Martinů. Byl několikrát hostem Komorní filharmonie Pardubice. Vždy s pozoruhodným úspěchem. Od roku 2020 je dirigentem Orquesta Sinfónica de Xalapa v Mexiku.

PŘIPRAVUJEME

LUDWIG VAN BEETHOVEN

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Koncert pro klavír a orchestr č. 1 C dur op. 21

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Symfonie č. 7 A dur op. 92

KLÁRA WÜRTZ KLAVÍR
DIRIGENT **VAHAN MARDIROSSIAN**

Pondělí 10. 3. 2025 v 19.00 hodin

Úterý 11. 3. 2025 v 19.00 hodin

Středa 12. 3. 2025 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

PŘIPRAVUJEME

ZAHAJOVACÍ KONCERT

SAMUEL BARBER

Adagio

JOHANN NEPOMUK HUMMEL

Koncert pro trubku a orchestr E dur

LUDWIG VAN BEETHOVEN

Symfonie č. 1 C dur

REINHOLD FRIEDRICH TRUBKA
KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE
DIRIGENT **ROBERT KRUŽÍK**

Neděle 30. 3. 2025 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

ZE ŽIVOTA ORCHESTRU

NOVOSVĚTSKÁ

Plný sál a napjaté očekávání ikonických děl Antoinína Dvořáka. Tak by se daly popsat tři vyprodané koncertní večery. Zatímco vrcholem programu byla symfonie „Z Nového světa“, v první polovině zazářil violoncellista Petr Nouzovský. Jeho technická preciznost a energický přednes si vysloužily bouřlivý aplaus. Stejného ocenění se dostalo i orchestru pod vedením zkušeného dirigenta Stanislava Vavřínka.

Foto František Renza

ZE ŽIVOTA ORCHESTRU

EDUKACE

Komorní filharmonie Pardubice se aktivně zapojuje do hudebního vzdělávání dětí různých věkových kategorií.

V lednu se v Sukově síni uskutečnily tři koncerty s oblíbeným programem „Karneval zvířat“, určeným žákům prvního stupně základních škol. V dubnu se pak mohou děti z mateřských škol těšit na představení „Do pohádky“.

Starší žáci měli možnost nahlédnout do generálních zkoušek vybraných koncertů, kde se setkali s orchestrem, dirigentem a sólistou poněkud netradičně.

Někteří členové orchestru participují i na komornějších programech. Nově si tak mohou zájemci objednat hudební zážitkový program přímo do škol. Nejmladší publikum potěší „Malá princezna“, zatímco „Rytmus versus melodie“ je vhodný i pro studenty středních škol.

Foto archiv KFP

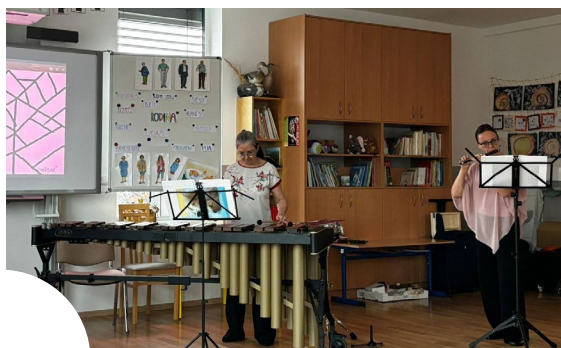
Do pohádky

Malá princezna

Karneval zvířat

Rytmus versus melodie

LAST MINUTE VSTUPENKY

V rámci hudebního vzdělávání by určitě neměla chybět návštěva klasického večerního koncertu. Pro studenty a pedagogy hudebních oborů ZUŠ, konzervatoří a vysokých škol nabízíme speciální vstupenky.

Cena: 100 Kč / jednotlivec

Podmínky: Slevu lze uplatnit na večerní pokladně nejdříve 60 minut před začátkem koncertu, a to po předložení odpovídajícího dokladu nebo potvrzení školy. Last minute akce zahrnuje pouze klasické koncerty a jen v případě volné kapacity.*

**V rámci festivalu Pardubické hudební jaro lze slevu uplatnit i na „Zahajovací koncert“.*

Foto František Renza

Klasika Plus.cz

PORTÁL
O KLASICKÉ HUDBĚ

...Váš vyladěný partner

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

Komorní filharmonie Pardubice děkuje za všechny finanční příspěvky Ministerstvu kultury České republiky, Pardubickému kraji, statutárnímu městu Pardubice a všem partnerům KFP, jakož i soukromým dárcům a mecenášům.

Partneři KFP

GRAND

Mediální partneři KFP

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

DŮM HUDBY
SUKOVA TŘÍDA 1260
530 02 PARDUBICE

TEL: +420 466 525 471 SEKRETARIÁT
TEL: +420 733 752 842 PŘEDPRODEJ

podatelna@kfpar.cz
www.kfpar.cz

Zřizovatelem Komorní
filharmonie je statutární
město Pardubice.

Koncerty se konají také za finanční podpory
Ministerstva kultury České republiky
a Pardubického kraje.